

HLAVNÍ TÉMA

JAK ZVLÁDNOUT KONTROLU INSPEKCE PRÁCE

V první polovině letošního roku provedly orgány inspekce práce u zaměstnavatelů 12 tisíc kontrol, zjistily 17 tisíc nedostatků a uložily více než 2 tisíce pokut v souhrnné výši téměř 186 milionů korun. Článek přináší zaměstnavatelům základní vzhled do problematiky kontrol inspekce práce a tipy, jak návštěvu z inspektorátu úspěšně zvládnout.

Kdo kontrolu provádí?

Inspekci práce provádějí orgány inspekce práce, tedy Státní úřad inspekce práce, resp. osm oblastních inspektorátů práce, prostřednictvím svých inspektorů; řídí se při tom zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce (dále jen „ZIP“), resp. subsidiárně zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole, který se užíje také v případě kontroly realizované podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Proč si vybral inspektor zrovna Vás?

Je nerozhodné, zdali zaměstnáváte jednotky či tisíce zaměstnanců; inspektor může zaklepat i na dveře Vašeho pracoviště. Při výběru kontrolovaných subjektů se orgány inspekce práce řídí zejména ročním programem kontrolních akcí, který připravuje Státní úřad inspekce práce a který stanoví tzv. kontrolní úkoly. Subjekty, které bude inspektor kontrolovat, jsou poté vybírány víceméně náhodně.

Mimo tyto plánované kontroly provádí orgány inspekce práce i kontroly neplánované, reagující na došlé podněty ke kontrole (totožnost podatele je utajena), pracovní úrazy či zjištění jiných státních orgánů, respektive kontroly navazující na dříve provedené kontroly, při nichž byla zjištěna pochybení. O kontrole se zaměstnavatel dozví zpravidla několik dní předem, a má tak možnost se připravit. Inspektoráty však provádějí také neohlášené kontroly, a to zejména v případech, kdy by předchozí vědomost zaměstnavatele o plánované kontrole mohla být na újmu výsledku kontroly, tj. např. má-li být zaměřena na nelegální práci.

Co může být předmětem kontroly?

Orgány inspekce práce kontrolují dodržování celé řady povinností zaměstnavatele vyplývajících z různých právních předpisů. Jde např. o předpisy, z nichž vznikají zaměstnancům a jejich zástupcům či odborovému orgánu práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích, vč. předpisů o odměňování, dále o předpisy stanovící pracovní dobu a dobu odpočinku či předpisy k zajištění bezpečnosti práce. Inspektory zajímá také dodržování kolektivních smluv v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců plynoucí z právních a vnitřních předpisů, či dodržování vnitřních předpisů zaměstnavatele, pokud zakládají práva zaměstnanců. Podrobnosti o kontrolovaných oblastech stanoví ust. § 3 ZIP.

Inspektor většinou nezkontroluje jen jednu z výše uvedených oblastí – je třeba se připravit, že jej bude zajímat, jak zaměstnavatel dodržuje celou škálu povinností.

Jak kontrola probíhá?

Kontrola je zahájena tzv. prvním kontrolním úkonem, kterým je zpravidla doručení oznámení o zahájení kontroly zaměstnavateli nebo předložení pověření ke kontrole. Inspektor své pověření prokazuje průkazem inspektora, který je povinen předložit i bez vyzvání. Opomenutí inspektora však nemá vliv na řádné zahájení kontroly, pokud kontrolovaná osoba předložení průkazu nepožaduje. Kromě této povinnosti je inspektor povinen o zahájení kontroly informovat odborový orgán, radu zaměstnanců nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví, pokud u zaměstnavatele působí.

Inspektor je oprávněn kontrolu vykonávat, pokud je při jejím zahájení přítomen oprávněný zástupce zaměstnavatele, tj. například jednatel či zaměstnanec, a od těchto osob – stejně jako od jiných osob přítomných na místě kontroly – může požadovat prokázání jejich totožnosti.

Číst více na www.pravniprostor.cz
Mgr. Bc. Klára Švandlíková | advokátka, GHS Legal

Na právním portálu Právní prostor.cz naleznete v nejbližších 14 dnech i tato témata:

Smlouva o náhradním mateřství

Zruší zvýšenou rodičovskou Ústavní soud?

Veřejná prostranství, terra incognita

Exces člena statutárního orgánu obchodní korporace a jeho schválení

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

MONITOR OBECNÍ SAMOSPRÁVA

NOVÉ ŽIVOTNÍ SITUACE

STRUČNĚ

AKTUÁLNÍ OTÁZKY STÁTNÍ SPRÁVY JIŽ POOSMĚ NA PVVS

V úterý 5. 11. 2019 proběhl v Brně již 8. ročník konference Právo ve veřejné správě. I tentokrát byl program jednodenní konference nabitý zajímavými přednášejícími, po některých příspěvcích účastníky ovšem i lehce mrazilo.

[celý článek](#)

„CHODNÍKOVÉ ŠKODY“ ANEB JSOU CHODCI CUPITAJÍCÍ OVCE?

Zdánlivě provokativní nadpis mého příspěvku jsem zvolil záměrně. Jeho cílem však není nikoho urazit, nýbrž přiblížit odborné veřejnosti vybranou problematiku zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích v účinném znění („silniční zákon“ či „ZPK“) se zaměřením na povinnosti vztahující se k užívání a zajišťování schůdnosti pozemních komunikací.

[celý článek](#)

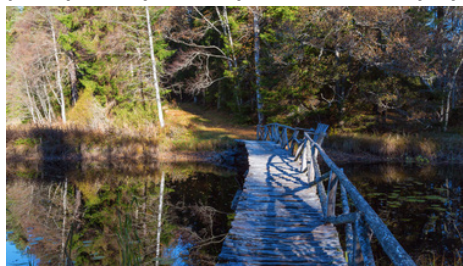
NÁSTUPNÍ MZDY ADVOKÁTNÍCH KONCIPIENTŮ

LegalRecruiters.cz ve spolupráci s Bidli.cz a Recruitis.cz zveřejnili veškerá data v rámci průzkumu nástupních mezd advokátních koncipientů 2018/2019 a jejich životní úrovně, která jsou kompletním doplněním textu, který jste si mohli na Právním prostoru.cz přečíst již v červnu.

[celý článek](#)

PRÁVO NEZBYTNÉ CESTY PŘES SOUSEDNÍ POZEMKY

Právo nezbytné cesty je komplexně upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“). Smyslem tohoto právního institutu je zajistit vlastníkovi pozemku přístup k veřejné cestě za předpokladu, že k takovéto cestě přístup nemá nebo jeho stávající přístup k veřejné cestě je zcela nedostačující jeho potřebám.

Přesto, že se tento právní institut může na první pohled zdát jako poněkud nevýznamný, v praxi bude mít pro mnoho vlastníků nemovitostí nezanedbatelný význam a může jim přinést vhodné řešení problému týkajícího se přístupu k pozemku, který by se za jiných okolností mohl zdát neřešitelný. Pokud by totiž vlastník neměl možnost si ke svému pozemku

zajistit potřebný přístup, byl by jeho pozemek takřka nepoužitelný – tento problém se občanský zákoník institutem nezbytné cesty pokouší vyřešit.

Podle ustanovení § 1029 občanského zákoníku může vlastník nemovité věci, na níž nelze řádně hospodařit nebo jinak ji řádně užívat proto, že nemá dostatečné spojení s veřejnou cestou, žádat, aby mu soused povolil nezbytnou cestu přes svůj pozemek – samozřejmě za náhradu. Základní podmínkou pro zřízení nezbytné cesty je, že vlastník nemovité věci (zpravidla pozemku) není současně vlastníkem přilehlého pozemku a nemá ke svému pozemku přístup, přičemž tento přístup nelze ani jiným způsobem zajistit. Pro pouhé zajištění lepšího či pohodlnějšího přístupu na pozemek samozřejmě nelze nezbytnou cestu zřídit. Na druhou stranu občanský zákoník uvádí, že nezbytnou cestu je možné

zřídit, pokud nemovitost není „dostatečně“ spojena s veřejnou cestou. Toto je nezbytné vykládat tak, že pokud je stávající spojení sice nepohodlné, avšak pro potřeby dané nemovitosti objektivně dostačující, nebude možné se zřízením nezbytné cesty podle občanského zákoníku domáhat. Pokud nicméně bude nějaký přístup na pozemek existovat, ale pro účely nemovitosti bude objektivně nedostatečný, pak bude zřízení nezbytné cesty přípustné (např. k autoservisu povede jen cesta pro pěší, a nikoliv pro auta).

Je zcela nerozhodné, k jakému účelu je pozemek, na kterém má být nezbytná cesta zřízena, užíván – tj. zda jde o lesní pozemek, dům nebo zahradu.

Číst více na www.pravniprostor.cz

JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M. | zakladatel AK Matzner et al

JUDIKATURA

OCHRANA SPOTŘEBITELE U SMLUV UZAVÍRANÝCH NA DÁLKU

II. senát Ústavního soudu (soudkyně zpravodajka Kateřina Šimáčková) vyhověl ústavní stížnosti a zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3, kterým bylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovatelka jako spotřebitelka uzavřela s Welltrend, s. r. o., (vedlejší účastníci) prostřednictvím e-mailové komunikace smlouvu o koupi stolu. V den dodání stolu mu stěžovatelka nevytkla žádnou vadu, nicméně následující den se obrátila na vedlejší účastnici s tvrzením, že dodaný stůl má poškozenou nohu. Tuto reklamaci vedlejší účastnice zamítla. Stěžovatelka poté od kupní smlouvy odstoupila, ale vedlejší účastnice jí odmítla vrátit plnou kupní cenu – ponechala si 2 780 Kč (10 % z ceny stolu) jako náhradu škody. Podle vedlejší účastnice totiž stůl při dodání žádnou vadu neměl, stěžovatelka mohla poškození nohy stolu způsobit například nesprávnou manipulací a odpovídá za snížení hodnoty stolu, k němuž došlo kvůli poškození. Stěžovatelka se proto domáhala zaplacení 2 780 Kč s příslušenstvím u Obvodního soudu pro Prahu 3, který však její žalobu zamítl. Podle obvodního soudu totiž stěžovatelka měla v den dodání stolu provést jeho řádnou prohlídku, při níž by zjevnou vadu, jakou by poškození nohy stolu představovalo, objevila. Takovou prohlídku však neučinila, a proto jí nelze přiznat práva z vadného plnění.

Ústavní soud ve své judikatuře zdůraznil, že spotřebitelům jako slabší straně náleží ve vztazích s podnikateli zvýšená míra ochrany. Ochrana spotřebitele je navíc zaručena v čl. 38 Listiny základních práv Evropské unie. V souladu s těmito principy a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů poskytuje česká právní úprava spotřebitelům zvláštní ochranu i v případech, kdy uzavírají smlouvy na dálku (například v internetových obchodech, ale i prostřednictvím e-mailu, jako to učinila stěžovatelka).

[celý článek](#)

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ PRACOVNÍKŮ ÚŘADU

Informace z přestupkového řízení, kdy se přestupku měl dopustit úředník na úřadě v úředních hodinách, nejsou informace o veřejně činných osobách, které vypovídají o jejich úřední činnosti.

Podle § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím se osobní údaje či projevy osobní povahy zásadně neposkytují. To se vztahuje i na protokoly z přestupkového řízení, kdy se přestupek měl odehrát na úřadě, v pracovní době a jeho pachatelem měl být úředník, který ve věci jednal jako fyzická osoba. Vyplyvá to z potvrzujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 240/2018.

Z rozhodnutí se k přestupku dozvíme pouze to, že šlo o přestupek proti občanskému soužití (tj. mohlo jít například o urážku či lehké fyzické napadení), kterého se měl dopustit úředník. V přestupkovém řízení pak logicky vystupovali ostatní úředníci a další osoby jako svědci, jejichž jména spolu se jménem podezřelého byla v odpovědi na žádost o informaci anonymizována. Podle úřadu zde totiž chyběl přesah do úřední činnosti – podezřelý nejednal jako úředník, ale jako soukromá osoba (což platí i pro svědky) – tudíž nebylo možno aplikovat ustanovení, podle něhož se poskytují osobní údaje o veřejně činných osobách a zaměstnancích veřejné správy, které vypovídají o jejich veřejné či úřední činnosti. Tento postup soudu schválily.

Podle Nejvyššího správního soudu to, že se věc odehrála v prostorách úřadu a v pracovní době z ní ještě nečiní věc, jejíž zveřejnění, včetně zveřejnění jmen a příjmení zúčastněných osob, je v obecném veřejném zájmu.

[celý článek](#)

ROZHOVOR

JAN MUSIL

Prof. Jan Musil je jedním z hrstky vyvolených představitelů právního stavu, kteří vystoupali až na pomyslný právní Olymp. Ještě méně je těch, kterým se to podařilo opakovaně. Jan Musil se stal jednou z takových osob, když v lednu roku 2014 obhájil své křeslo na soudě sídlícím v brněnské Joštově ulici. V lednu tohoto roku své působení v roli strážce ústavnosti ukončil, a to po úctyhodných 15 letech.

V plénu ÚS se po Vašem boku vystřídala řada vynikajících odborníků takřka ze všech oblastí práva. Dokázete říci, který z nich Vám byl největší životní i profesní inspirací a s kým jste si nejvíce rozuměl?

Musím říci, že jsem se na Ústavním soudu vesměs setkával s obdivuhodnými osobnostmi, takže jmenovat jenom jediného z nich je nesnadné. Odborná erudice všech soudců byla vynikající – byli to vysokoškolská profesora a docenti, špičkoví soudci, státní zástupci a advokáti, právníci z oblastí státní správy a hospodářství. Možnost diskutovat s nimi nebo sledovat jejich argumentaci uplatněnou v jejich judikátech mě nesporně obohacovala, a to i v situacích, kdy jsem se s nimi neztotožňoval.

Názorová pestrost je pro rozhodování Ústavního soudu příznačná, nevyžaduje se žádná uniformita nebo nekritická úcta k zaběhaným tradicím.

Způsob, jakým se na Ústavním soudu vede rozprava na plénu, v senátech nebo v osobním rozhovoru, je velmi demokratický – každý má možnost se svobodně projevit a s jeho názorem se ostatní diskutující bez osobních animozit věcně vypořádávají.

pokračování na straně 3

NOVELA ZÁKONA O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH

Dne 6. 11. 2019 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 278/2019 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Důvodová zpráva k této relativně rozsáhlé novele o více než pěti desítkách změnových bodů přibližuje, že zákon o místních poplatcích nebyl doposud systematicky členěn a byl tvořen pouze posloupností paragrafů bez nadpisů. Navíc situace dospěla do stavu, kdy zákonodárce rozhodl o zavedení nového poplatku z pobytu nahrazujícího dosavadní poplatek za lázeňský a rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity. Přistoupil proto, v návaznosti na tuto změnu, také k zavedení systematického členění zákona, která má zákon zpřehlednit, stejně tak jako být vhodnější platformou v souvislosti s dalšími plánovanými a očekávanými změnami týkajícími se místních poplatků.

Pokud jde o nově konstruovaný poplatek z pobytu, důvodová zpráva vysvětluje, že ideově vychází zejména ze stávajícího poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ale přináší několik dílčích změn měnících jeho povahu a využitelnost. Bude jej moci zavést libovolná obec, aniž by nutně musela být lázeňským místem nebo místem soustředěného turistického ruchu. Poplatek také nebude zásadně vázán na účel, za kterým pobývající v dané obci pobývá, s výjimkou některých osvobození.

Změn, které novela přináší, je však řada dalších, ať již jde například o rozšíření osvobození od poplatku ze psů na provozovatele všech druhů útulků pro ztracené psy a opuštěné psy bez ohledu na to, kdo tyto útulky zřídil, o doplnění úpravy vynětí charitativních akcí z poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku ze vstupného, o protizneužívací klauzuli, o sjednocení přístupu stran místních poplatků ke státním občanům České republiky a k cizincům, kteří jsou hlášeni k pobytu na území České republiky, ale i o změny další.

Zákon své účinnosti nabývá, ovšem s výjimkou jednoho ze svých ustanovení, dnem 1. 1. 2020.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

NOVELA ZÁKONA O PRODEJNÍ DOBĚ V MALOOBCHODĚ A VELKOOBCHODĚ

Dne 6. 11. 2019 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 276/2019 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě.

Jak připomíná důvodová zpráva, hlavním cílem nyní novelizované právní úpravy bylo od počátku upravit prodejní dobu v maloobchodech a velkoobchodech stanovením obecného zákazu prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezit prodejní dobu na Štědrý den. Zákonodárce deklaroval, že tato omezení realizuje za účelem harmonizace rodinného a pracovního života, a to jak zaměstnanců v maloobchodech a velkoobchodech, tak spotřebitelů a klientů těchto obchodů.

Aktuální, svým rozsahem krátká novela o sedmičce změnových bodů, má nyní za cíl vyjmout z působnosti stávající právní úpravy velkoobchody. Zákonodárce tento krok zdůvodňuje především povahou velkoobchodu, který má být, vzhledem k jeho právní definici, ekonomické povaze a sortimentu, spíše zprostředkovatelským článkem mezi výrobou a maloobchodem, neboť nakupuje zboží od výrobce a prodává jej maloobchodu. Velkoobchod tak má přetvářet sortiment výrobní na obchodní, vytvářet zásoby k plynulému zásobování a poskytovat výrobcům informace týkající se poptávky. Připomíná, že i maloobchodníci jako vlastníci nebo provozovatelé prodejen, které pod působnost stávající právní úpravy nespadají, zpravidla nakupují i velkoobchodníky nebo jsou jimi zásobováni, přičemž problém zásobování těchto malých obchodů není v dosavadní právní úpravě nijak řešen zejména pokud jde o čerstvé nebo rychle se kazící potraviny.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

NOVELA ZÁKONŮ NA ÚSEKU VNITŘNÍ SPRÁVY

Dne 6. 11. 2019 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 279/2019 Sb. zákon, kterým se mění některé zákony na úseku vnitřní správy.

Konkrétně jde o zákon o matrikách, jménu a příjmení, zákon o správních poplatcích, zákon o ověřování, zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon o základních registrech a o zákon o státním občanství České republiky. Novela je reakcí zákonodárce na evropské nařízení 2016/1191 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii. To je, jak vysvětluje důvodová zpráva, zaměřeno na širokou oblast působnosti, mimo jiné například na vydávání vícejazyčných standardních formulářů připojovaných k matričním a jiným dokladům vydávaným orgány členského státu.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

ČLÁNEK

INTERNETOVÁ LÉKÁRNA Z POHLEDU PRÁVA

Současná společnost přesouvá celý život na internet, a to včetně obstarávání svých potřeb. Změna se tak dotkla i lékáren, u kterých je situace odlišná nejen z pohledu práva a povinností spojených s prodejem léčivých přípravků přes internet, ale také z pohledu sociálního.

[číst více na \[www.pravniprostor.cz\]\(http://www.pravniprostor.cz\)](#)

NA CO SI DÁT POZOR PŘI SJEDNÁVÁNÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

Na úvod bych rád uvedl, že ačkoliv mnoha zaměstnavatelům se může zdát proces směřující k uzavření pracovního poměru jako zcela běžná činnost bez možných nástrah, číhají na ně při jeho uzavírání různá úskalí, kterým bych se na ploše vymezené tomuto článku rád krátce věnoval.

[číst více na \[www.pravniprostor.cz\]\(http://www.pravniprostor.cz\)](#)

ROZHOVOR

... Sympatické bylo, že nesouhlas v odborných otázkách se nepřenášel (nebo pouze nepatrně) do osobních vztahů mezi členy ÚS – i po několikahodinové „vášnivě“ slovní rozeprá jsme byli schopni si při šálku kávy nebo při obědě v restauraci přátelsky popovídat a rozejít se v dobrém. Shrnuji tedy: vzájemný respekt a noblesa jsou rysy, kterých jsem si při práci na ÚS velmi považoval.

Mám-li přeci jen konkrétně uvést několik jmen mých kolegů, se kterými jsem si zvláště dobře rozuměl, pak zmíním profesora Pavla Holländera – na něm jsem obdivoval hloubku argumentace a schopnost zasadit právně dogmatické problémy do širšího filozofického a sociálního rámce. Velmi přátelské osobní vztahy jsem měl se soudci Kůrkou, Suchánkem a Sládečkem. Velký respekt chovám k předsedovi ÚS Rychetskému pro konzistenci jeho názorů a pro schopnost řídit a reprezentovat navenek tak sledovaný orgán, jakým ÚS nesporně je.

Soudcovské křeslo po Vás již dlouhou dobu zůstává neobsazené. Kdo (alespoň typově) by se podle Vás na toto místo hodil, aby byl tuzemský strážce ústavnosti opět v plné síle a sestavě?

Již v okamžiku, kdy jsem z vlastního rozhodnutí a ze zdravotních důvodů opouštěl funkci ústavního soudce, jsem doufal, že na uvolněné místo bude po schválení Senátem jmenován prezidentem republiky profesor Aleš Gerloch, respektovaný odborník v oboru ústavního práva. Bohužel pro nesouhlas Senátu se tak nestalo, což pokládám za škodu.

Myslím, že politická animozita Senátu vůči prezidentu republiky by neměla hrát při výběru soudců Ústavního soudu žádnou roli.

[celý rozhovor](#)

Mgr. Ondřej Drachovský | spolupracující redaktor

PRÁVNÍ VÝPOČTY

ZJISTĚTE VÍCE

PRÁVNÍ PROSTOR

Chcete si přečíst i starší čísla časopisu PRÁVNÍ PROSTOR?

Staňte se registrovaným uživatelem portálu a získajte přístup do archivu časopisu

ZAREGISTROVAT SE